

23.02.063.150

Κατάθημ αρ. 2219122
Επιτροπή : Νοτικών οδών

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΝΟΜΟ ΤΟΥ 2022

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς

19(I) του 2022. (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022 και θα διαβάζεται μαζί με τον περί της Σύστασης και Λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμο του 2022 (που στο εξής θα αναφέρεται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί της Σύστασης και Λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμοι του 2022.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου
του βασικού νόμου.

(α) Με την προσθήκη στην παράγραφο (ιδ) του εδαφίου (1) αυτού, αμέσως μετά τις λέξεις «στον ιδιωτικό τομέα» (τρίτη γραμμή), της φράσης «και προς τούτο διεξάγει ανάκριση ή εποπτεύει τη διεξαγωγή ανάκρισης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8»· και

(β) με τη διαγραφή από την παράγραφο (β) του εδαφίου (4) αυτού, της φράσης «ή διεξάγεται ποινική ανάκριση ή έρευνα» (πρώτη και δεύτερη γραμμή).

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου αντικαθίσταται από το ακόλουθο άρθρο:

του βασικού νόμου.

«Εξουσίες ανάκρισης. 8.-(1) Η Αρχή διερευνά, μετά από την υποβολή καταγγελίας ή αυτεπάγγελτα ή μετά από γραπτή ανάθεση από τον Γενικό Εισαγγελέα της

Δημοκρατίας και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του παρόντος Νόμου, καταγγελίες ή/και πληροφορίες, οι οποίες σχετίζονται με πράξεις διαφθοράς και προς τούτο διεξάγει ανάκριση διά των μελών της ή των προσώπων, στα οποία ανέθεσε τη διεξαγωγή της ανάκρισης, όπως προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 10Α.

(2) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του εδαφίου (2) του άρθρου 29, η Αρχή έχει αποκλειστική εξουσία διερεύνησης και διεξαγωγής ανάκρισης σε σχέση με πράξεις διαφθοράς που τελούνται στη Δημοκρατία, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.».

Τροποποίηση
του άρθρου 9
του βασικού
νόμου.

4. Το άρθρο 9 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την προσθήκη στο εδάφιο (1) αυτού, αμέσως μετά τη φράση «με οποιονδήποτε άλλο τρόπο» (τρίτη γραμμή), της φράσης «ή της οποίας η διερεύνηση ανατέθηκε σε αυτή από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας»· και

(β) με την προσθήκη στο τέλος του εδαφίου (2) αυτού, του σημείου της τελείας με το σημείο του κόμματος και την προσθήκη, αμέσως μετά, της φράσης «και σε περίπτωση δε που η διερεύνηση της εν λόγω καταγγελίας ή πληροφορίας ανατέθηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, η Αρχή τον ενημερώνει σχετικά γραπτώς.».

Τροποποίηση
του άρθρου 10

5. Το άρθρο 10 του βασικού νόμου αντικαθίσταται από το ακόλουθο άρθρο:

του βασικού
νόμου.

«Μη παρέμβαση Αστυνομίας σε περίπτωση διεξαγωγής ανάκρισης από την Αρχή.

10. Σε περίπτωση κατά την οποία έχει αρχίσει η διεξαγωγή ανάκρισης από την Αρχή για πράξεις διαφθοράς που εμπίπτουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η Αστυνομία δεν παρεμβαίνει στη διαδικασία αυτή και δεν αρχίζει οποιαδήποτε παράλληλη ενέργεια.».

Τροποποίηση
του βασικού
νόμου με την
προσθήκη των
νέων άρθρων
10Α και 10Β.

6. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το άρθρο 10 αυτού, των ακόλουθων νέων άρθρων:

«Ανάθεση διεξαγωγής ανάκρισης.

10Α.-(1) Για τη διερεύνηση καταγγελιών ή/και πληροφοριών δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, διεξάγονται ανακρίσεις από ένα ή περισσότερα μέλη της Αρχής ή από οποιαδήποτε άλλα πρόσωπα, τα οποία ορίζονται από την Αρχή ως ανακριτές, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (2).

(2)(α) Η διεξαγωγή των ανακρίσεων από πρόσωπα τα οποία ορίζονται από την Αρχή ως ανακριτές ελέγχεται και εποπτεύεται από την Αρχή, τα δε πρόσωπα αυτά ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες της και σε περίπτωση που, κατά την κρίση της, δεν ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους

η Αρχή δύναται να τα παύσει και να τα αντικαταστήσει.

- (β) Ως ανακριτές ορίζονται από την Αρχή πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και ήθους, ανωτάτου επαγγελματικού και ηθικού επιπέδου, με γνώσεις και εμπειρίες σε θέματα ποινικού δικαίου, τα οποία επιλέγονται από κατάλογο που καταρτίζεται από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο.
- (γ) Ανεξαρτήτως των διατάξεων της παραγράφου (β), η Αρχή δύναται να ζητήσει από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως την απόσπαση μέλους της Αστυνομίας στην Αρχή, για εκτέλεση καθηκόντων ανακριτή τα οποία πληρούν τα προσόντα που καθορίζονται με γνωστοποίηση του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η οποία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας:

Νοείται ότι, για τον καθορισμό των εν λόγω προσόντων λαμβάνεται υπόψη η άποψη της Αρχής:

Νοείται περαιτέρω ότι, οι πράξεις του μέλους της Αστυνομίας που αποσπάται στην Αρχή στο

πλαίσιο εκτέλεσης καθηκόντων ανακριτή ελέγχονται από την Αρχή.

(δ) Η Αρχή δύναται να μισθώνει υπηρεσίες ειδικών επαγγελματιών, περιλαμβανομένων φωτογράφων, μεταφραστών και ιατροδικαστών, οι οποίες κρίνονται αναγκαίες για διεξαγωγή των ανακρίσεων.

(3) Μέλος της Αρχής ή άλλο πρόσωπο, στο οποίο η Αρχή αναθέτει τη διεξαγωγή ανάκρισης, δύναται να ασκεί τις εξουσίες που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος Νόμου για τη διεξαγωγή της ανάκρισης και να ενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

Σκοπός και διεξαγωγή ανακρίσεων.

10B.-(1) Στο πλαίσιο της ανάκρισης που διεξάγεται από μέλος της Αρχής ή από άλλα πρόσωπα, στα οποία η Αρχή έχει αναθέσει τη διεξαγωγή της, συλλέγεται το αναγκαίο μαρτυρικό υλικό, το οποίο μαζί με σχετική έκθεση διαβιβάζεται στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, με σκοπό τη λήψη απόφασης για άσκηση ή μη ποινικής δίωξης.

(2) Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας μελετά το υλικό και τα έγγραφα που του υποβάλλονται και δίδει στην Αρχή οποιεσδήποτε οδηγίες κρίνει αναγκαίες για εξασφάλιση τυχόν περαιτέρω ή/και συμπληρωματικού μαρτυρικού υλικού.

(3) Έκαστο μέλος της Αρχής ή άλλο πρόσωπο στο οποίο ανατίθεται η διεξαγωγή

ανάκρισης για διερεύνηση καταγγελίας ή/και πληροφορίας η οποία σχετίζεται με πράξη διαφθοράς θεωρείται ότι είναι δεόντως εξουσιοδοτημένο να διεξάγει την ανάκριση δυνάμει των διατάξεων του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου και ενεργεί ως ανακριτής δυνάμει των διατάξεων του εν λόγω Νόμου και έχει όλες τις εξουσίες, τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις αυτού σε σχέση με τη διεξαγωγή ανακρίσεων για τη διάπραξη ποινικών αδικημάτων, καθώς και στις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου εν ισχύ Νόμου, περιλαμβανομένων των διατάξεων του περί Αστυνομίας Νόμου, του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου και του περί Προστασίας του Απόρρητου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων και Πρόσβαση σε Καταγεγραμμένο Περιεχόμενο Ιδιωτικής Επικοινωνίας) Νόμου.

73(I) του 2004
 94(I) του 2005
 28(I) του 2006
 73(I) του 2006
 153(I) του 2006
 93(I) του 2008
 36(I) του 2010
 169(I) του 2011
 52(I) του 2012
 115(I) του 2012
 4(I) του 2013
 84(I) του 2015
 64(I) του 2016
 99(I) του 2016
 114(I) του 2016
 4(I) του 2018
 66(I) του 2018
 51(I) του 2019
 101(I) του 2019
 162(I) του 2019
 4(I) του 2021
 18(I) του 2021
 42(I) του 2021

146(I) του 2021
 198(I) του 2021
 93(I) του 2022.
 188(I) του 2007
 58(I) του 2010
 80(I) του 2012
 192(I) του 2012
 101(I) του 2013
 184(I) του 2014
 18(I) του 2016
 13(I) του 2018
 158(I) του 2018
 81(I) του 2019
 13(I) του 2021
 22(I) του 2021
 61(I) του 2021
 40(I) του 2022.
 92(I) του 1996
 216(I) του 2015
 13(I) του 2020.

(4) Πρόσωπο το οποίο καλείται, είτε από μέλος της Αρχής είτε από άλλο πρόσωπο, στο οποίο ανατέθηκε από την Αρχή η διεξαγωγή ανάκρισης δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, να παράσχει πληροφορίες, στοιχεία, έγγραφα, βιβλία, σχέδια ή/και αρχεία ή να παραστεί για σκοπούς συνέντευξης και λήψης γραπτής κατάθεσης ή/και για την παρουσίαση στοιχείων, εγγράφων, βιβλίων, σχεδίων ή/και αρχείων ή το οποίο εξετάζεται ή δίνει κατάθεση για τους σκοπούς της ανάκρισης, έχει τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα τα οποία προβλέπονται στις διατάξεις του περί Ποινικής

Δικονομίας Νόμου αναφορικά με τη διεξαγωγή ανακρίσεων.

(5) Πρόσωπο, το οποίο είναι ύποπτο ή/και συλλαμβάνεται ή/και κρατείται στο πλαίσιο διερεύνησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, απολαύει όλων των δικαιωμάτων που προβλέπονται σε οποιονδήποτε εν ισχύ Νόμο της Δημοκρατίας, 163(I) του 2005 περιλαμβανομένου του περί των Δικαιωμάτων 185(I) του 2014 Ύποπτων Προσώπων, Προσώπων που 22(I) του 2017 Συλλαμβάνονται και Προσώπων που Τελούν υπό 111(I) του 2018 Κράτηση Νόμου. 71(I) του 2019 140(I) του 2021 141(I) του 2021.

(6) Πρόσωπο, το οποίο συλλαμβάνεται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, μεταφέρεται σε αστυνομικό σταθμό ή/και στα αστυνομικά κρατητήρια.».

Τροποποίηση 7. Το άρθρο 17 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:
του άρθρου 17
του βασικού
νόμου.

(α) Με την τροποποίηση του εδαφίου (1) αυτού ως ακολούθως:

- (i) με την προσθήκη σε αυτό, αμέσως μετά τη φράση «Κάθε μέλος της Αρχής» (πρώτη γραμμή), της φράσης «ή πρόσωπο στο οποίο η Αρχή αναθέτει τη διεξαγωγή ανάκρισης»· και
- (ii) με τη διαγραφή από αυτό, της φράσης «και κάθε άλλο πρόσωπο, στο οποίο ανατίθεται η διενέργεια

κατονομαζόμενων πράξεων έρευνας, σύμφωνα με την παράγραφο (στ) του εδαφίου (1) του άρθρου 8,» (δεύτερη έως τέταρτη γραμμή).

- (β) με την προσθήκη στο εδάφιο (2) αυτού, αμέσως μετά τη φράση «Κάθε μέλος της Αρχής» (πρώτη γραμμή), της φράσης «ή πρόσωπο στο οποίο η Αρχή αναθέτει τη διεξαγωγή ανάκρισης, καθώς»· και
- (γ) με την προσθήκη στο εδάφιο (3) αυτού, αμέσως μετά τη φράση «Μέλος της Αρχής» (πρώτη γραμμή), της φράσης «ή πρόσωπο στο οποίο η Αρχή αναθέτει τη διεξαγωγή ανάκρισης».

Τροποποίηση του άρθρου 29 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αρίθμηση του κειμένου αυτού σε εδάφιο (1) και την προσθήκη, αμέσως μετά, του ακόλουθου νέου εδαφίου:

νόμου.

«(2) Οποιαδήποτε ποινική έρευνα ή ανάκριση για πράξη διαφθοράς έχει αρχίσει από την Αστυνομία ή από ποινικό ανακριτή και δεν έχει ολοκληρωθεί κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί ....(Ι) του 2022. της Σύστασης και Λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022, συνεχίζεται και ολοκληρώνεται από την Αστυνομία ή από τον ποινικό ανακριτή, ανάλογα με την περίπτωση.».

Κατατέθηκε στην ολομέλεια της Βουλής στις .....

Αρ. Φακ.:

ΑΦ, ΧΑ/ΧΓ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Σκοπός της πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί της Σύστασης και Λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμου, ώστε να παρασχεθούν ανακριτικές εξουσίες στην Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς (στο εξής «η Αρχή»).

Ειδικότερα, με την πρόταση νόμου προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (α) Η παροχή εξουσίας στην Αρχή να διερευνά, μετά από την υποβολή καταγγελίας ή αυτεπάγγελτα ή μετά από ανάθεση από τον Γενικό Εισαγγελέα καταγγελιών ή/και πληροφοριών οι οποίες σχετίζονται με πράξεις διαφθοράς και προς τούτο να διεξάγει ανάκριση διά των μελών της ή των προσώπων, στα οποία η Αρχή αναθέτει τη διεξαγωγή ανάκρισης.
- (β) Η παροχή στην Αρχή αποκλειστικής εξουσίας διερεύνησης και διεξαγωγής ανάκρισης σε σχέση με πράξεις διαφθοράς που τελούνται στη Δημοκρατία.
- (γ) Η δυνατότητα ανάθεσης από την Αρχή της διεξαγωγής ανακρίσεων σε ένα ή περισσότερα μέλη της ή σε άλλα πρόσωπα, τα οποία πληρούν τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις.
- (δ) Πρόνοιες αναφορικά με τη διαδικασία της διεξαγωγής ανακρίσεων, καθώς και τις εξουσίες των προσώπων που ορίζονται από την Αρχή ως ανακριτές.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες, λόγω του ότι η παροχή στην Αρχή ορισμένων αρμοδιοτήτων που έχουν οι ερευνητικές επιτροπές, όπως προβλέπεται στον εν λόγω Νόμο, εκτιμάται ως ελλιπέστατο μέτρο, αφού έχει πολλάκις αποδειχθεί στην πράξη ότι τέτοιες αρμοδιότητες δεν φέρουν το αναμενόμενο αποτέλεσμα. Συναφώς, με αποδεδειγμένη την έκδηλη αδυναμία όλων των αρμόδιων υπηρεσιών του κράτους υπεύθυνων για καταστολή αδικημάτων διαφθοράς, η παροχή ανακριτικών εξουσιών στη νεοσύστατη Αρχή αποτελεί τη μοναδική οδό διασφάλισης της αποτελεσματικής δράσης της Αρχής στην καταπολέμηση της διαφθοράς.

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Αλεξάνδρα Ατταλίδου

εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων - Συνεργασία Πολιτών